



Mevsimlik Tarım Göçüne Katılan Çocuklar için Yerel Düzeyde Çocuk İşçiliğiyle Mücadele

İLETİŞİM FAALİYETLERİ

Mevsimlik Tarım Göçüne Katılan Çocuklar için
Yerel Düzeyde Çocuk İşçiliğiyle Mücadele

Mevsimlik Tarım Göçüne Katılan Çocuklar için Yerel Düzeyde Çocuk İşçiliğiyle Mücadele, Çocuk Haklarını Sağlama Kapsamında Meslek Örgütlerinin Kapasitesinin Geliştirilmesi ve Araştırma Sonuçlarının Yaygın Bir Şekilde Paylaşılması Projesi
İLETİŞİM FAALİYETLERİ RAPORU

Danışman

Emel Özdora

Proje Koordinatörü

Ertan KARABIYIK

Proje Asistanı

Cemre YAŞKEÇELİ

Fotoğraflar

Kalkınma Atölyesi Arşivi

Cemre YAŞKEÇELİ

Kurtuluş KARAŞIN

Tasarım

Kurtuluş KARAŞIN

www.kurtuluskarasin.com

Baskı

Altan Matbaası

www.altanmatbaacilik.com

1. Baskı, Ağustos 2014, Ankara

© Bu yayın bir kamu malıdır. Bir kısmı veya tamamının alıntı yapılabilmesi ve çoğaltılabilmesi için Kalkınma Atölyesi'nden izin alınmasına gerek yoktur.

Kalkınma Atölyesi

Bilim, Kültür, Eğitim, Araştırma, Uygulama, Üretim ve İşletme Kooperatifi

Dodurga Mah. Poligon Sitesi 30-A, Türkkonut

Çankaya-Ankara

+ 90 (541) 457 31 90



<http://www.kalkinmaatolyesi.org>

www.facebook.com/kalkinmaatolyesi

[@kalkinmaatolyesi](https://twitter.com/kalkinmaatolyesi)

www.kalkinmaatolyesi.org

info@kalkinmaatolyesi.org

Giriş	5
İletişim Faaliyetlerinin Temel Amaçları	8
İletişim Faaliyetlerinde Temel Yaklaşım	9
İletişim Faaliyetleri Yöntemleri	10
İletişim Faaliyetleri	12
Araştırma Sonuçlarının Yaygın Olarak Paylaşılması	14
Yerel Örgütlenme ve Kapasite Geliştirme Çalıştayı	15
TBMM Yazılı Soru Önergelerinin İncelenmesi ve Yeni Soru Önergelerine Katkı	17
Ana Akım ve Alternatif Medyanın Konuyu Gündeme Getirmesi	22
Sosyal Medya Platformuyla Araştırma Sonuçlarının Yaygın Paylaşılması	29
Milletvekilleri ve Hükümet Üyeleriyle Paylaşımlar	29
Basın Bildirileri ve Basın Toplantıları	30
Basın Bildirisi 1: On Binlerce Çocuk 16 Eylül’de Okula Gidemeyecek	34
Basın Bildirisi 2: On Binlerce Çocuk Hala Okula Gidemiyor	36
Basın Bildirisi 3: Temel Eğitimden Ortaöğretime Geçiş Sınavına Da Giremeyecekler	38
Yerel Çalıştaylar ve Çalışma Ziyaretleri	40
Yerel Düzeyde Mücadeleye Yönelik Duyarlılık Geliştirme: Çalıştaylar ve Ziyaretler	42
Hollanda Çalışma Ziyareti	44
Sonuç ve Değerlendirme	46
Projenin Çıktıları	48
İleri Adımlar	49



GİRİŞ

Mevsimlik tarım göçüne çocukların katılımı hala devam etmektedir. Bu kapsamda hükümete bağlı kuruluşların çalışmaları, illerde mevsimlik gezici tarım işçilerinin yaşam koşullarını iyileştirmeye yönelik geçici projeler, üniversite ve sivil toplum kuruluşları ile uluslararası kuruluşların gayretlerine rağmen süreci ağırlıklı olarak kamu kuruluşlarının yönlendirmesi, **sosyal kalkınma** boyutu eksik olacak şekilde yürütüldüğünü göstermektedir.

Yerel düzeyde çocukların eğitim, sağlık ve diğer haklarını savunacak meslek örgütlerinin (barolar, tabip odaları, eğitim sendikaları ve hak temelli faaliyet gösteren diğer sivil toplum kuruluşları) çalışmaları yeterli değildir. Ayrıca ilgili bütün tarafların sürece katılımını sağlamaya yönelik girişimler sonuçsuz kalmaktadır. Bunun iki nedeni bulunmaktadır;

(i) meslek örgütlerinin mevsimlik işçi göçü sorununa yeterince ilgi göstermemeleri, bu sorunu analiz etmemeleri, farkındalıklarının düşük olması,

(ii) bu kapsamda neyi, nasıl yapacaklarına dair teknik, finansal ve insan kaynakları kapasitelerinin yeterli olmamasıdır.

Meslek örgütlerinin bir kısmının yerel düzeyde oldukça etkili olduğu ve sorunu çözme konusunda örgütlü hareket ettiği bilinmekle birlikte, yaygınlığı sınırlıdır. Ayrıca Türkiye’de üretimde çocuk emeğinin de yer aldığı tarımsal hammaddeler ve bu hammaddeyle üretilen mamul ürünlerin tüketiciler tarafından farkında olmadan tüketildiği bilinmektedir. Tüketici örgütleri de bu konuda yeterli bilgiye ve duyarlılığa sahip değildir.

Kalkınma Atölyesi, Hollanda Büyükelçiliği’nin MATRA İnsan Hakları Programı kapsamında desteklenen “Mevsimlik Tarım Göçüne Katılan 6-14 Yaş Grubu Çocuklara Yönelik Müdahaleler Programı”nı Ekim 2012 tarihinde tamamlamıştır.

Bu projede pamuk, fındık, şekerpancarı ve alçak tünel örtü altı sebze üretimin hasadında çalışan çocuklara yönelik bir temel araştırma, politika önerileri ile yerel düzeyde uygulanacak dört eylem planı hazırlanmış ve ilgili 400 kurumla paylaşılmıştır.

Ancak zaman ve bütçe olanaklarının yetersizliğinden dolayı proje çıktılarının toplumun geniş kesimleriyle paylaşılması ve ilgili örgütlerin harekete yeterince geçirilmesi gerçekleştirilememiştir.

Bunun bir devamı niteliğinde olan *Mevsimlik Tarım Göçüne Katılan Çocuklar için Yerel Düzeyde Çocuk İşçiliğiyle Mücadele, Çocuk Haklarını Sağlama Kapsamında Meslek Örgütlerinin Kapasitesinin Geliştirilmesi ve Araştırma Sonuçlarının Yaygın Bir Şekilde Paylaşılması Projesi*’yle de Adana, Malatya ve Eskişehir illerinde meslek örgütleri ve sivil toplum kuruluşlarının katılımıyla, yerel düzeyde, mevsimlik tarım göçüne katılan çocuklarla ilgili mücadele çalışmaları başlatılmıştır.

Bu çalışmaların temel faaliyetlerinden biri de iletişim faaliyetleridir. Bu rapor, proje süresince gerçekleştirilen iletişim faaliyetlerini özetlemektedir.

PROJE TANIMI

Proje Süresi	12 ay	Başlama ve tamamlanma tarihi: 1 Haziran 2013 – 1 Haziran 2014
Mevcut durum	Mevsimlik tarım göçüne çocukların katılımı hala devam etmektedir. Bu kapsamda hükümet kuruluşlarının çalışmaları, illerde mevsimlik tarım işçilerinin yaşam koşullarını iyileştirmeye yönelik projeler sürecin yalnızca kamu kuruluşları tarafından ve de sosyal kalkınma boyutu eksik şekilde yürütüldüğünü göstermektedir. Yerel düzeyde çocukların eğitim, sağlık ve diğer haklarını savunacak ve ilgili bütün tarafların süreçte katılımı sağlamaya yönelik sivil toplum gücünü kanıta dayalı çalışmalarla harekete geçirecek meslek örgütleri (barolar, tabip odaları ve eğitim sendikaları) ne merkezî ne de yerel düzeyde bu süreçte katılım sağlayamamaktadır. Bunun iki nedeni vardır; (i) meslek örgütlerinin mevsimlik işçi göçü sorunu bilmemeleri, farkında olmamaları, (ii) bu kapsamda neleri, nasıl yapacaklarına dair teknik ve sosyal yeterliliğe sahip olmamalarıdır. Ayrıca Türkiye’de mevsimlik tarım göçünde çocuk emeğinin de yer aldığı tarımsal hammaddeler ve bu ürünlerden üretilen son ürünlerin tüketiciler tarafından farkında olmadan tüketildiği bilinmektedir. Tüketici örgütleri de bu konuda yeterli bilgiye ve duyarlılığa sahip değildir. Tüketici örgütlerinin süreçte dahil edilerek çocuk emeğinin olduğu hammaddeyi kullanarak ürün üreten firmaların da sorunun çözümüne katkı sağlamaya yönelik bir çalışmaya gereksinim bulunmaktadır. Kalkınma Atölyesi Hollanda Büyükelçiliği’nin MATRA İnsan Hakları Programı kapsamında desteklediği “<i>Mevsimlik Tarım Göçüne Katılan 6-14 Yaş Grubu Çocuklara Yönelik Müdahaleler Programı</i>”nı Ekim 2012 tarihinde tamamlamıştır. Bu projede pamuk, fındık, şekerpancarı ve örtü altı sebze üretiminin hasadında çalışan çocuklara yönelik bir temel araştırma, politika önerileri ile yerel düzeyde uygulanacak dört eylem planı hazırlanmış ve ilgili 400 kurumla paylaşılmıştır. Ancak zaman ve bütçe olanaklarının yetersizliğinden dolayı proje çıktıların toplumun geniş kesimleriyle paylaşılması ve ilgili örgütlerin harekete geçirilmesi gerçekleştirilememiştir. Türkiye’de çocuk işçiliğiyle mücadeleden hükümet kuruluşları üzerinden merkezi ve yerel kamu kuruluşları aracılığıyla gerçekleştirildiği görülmektedir. Meslek örgütleri, özel sektör kuruluşları ve özellikle tüketiciler düzeyinde mevsimlik tarım işçilerindeki çocuk işçiliğiyle mücadele ise henüz yeterli düzeyde katlımlı söz konusu değildir. Proje, il düzeyinde, meslek örgütlerinin, sorunun yaşandığı yerleri ziyaret edip, gözlemlerde bulunarak süreçte aktif katılımını öngörmektedir. Ayrıca tüketici örgütlerinin duyarlılığını artırarak, çocuk emeğinin olduğu tarımsal hammaddeleri kullanan firmalar üzerinde baskı yaratmayı tasarlanmaktadır. Buna ek olarak 2011-2012 yılında gerçekleştirilen araştırmanın sonuçlarını ulusal ve uluslararası düzeyde yaygın olarak paylaşmayı planlanmaktadır.	
Amaçlar	• Yerel düzeyde en kötü biçimdeki çocuk işçiliklerinden biri olan mevsimlik gezici tarım işçiliği ile sivil toplum ve meslek örgütlerinin mücadele kapasitesinin güçlendirilmesi. • Tüketici örgütleri düzeyinde, çocuk emeği olan tarımsal ürünler konusunda bilgi ve savunma kapasitesinin artırılması. • Mevsimlik tarım işçilerinde çalışan çocuklarla ilgili araştırma bulgularından hareketle, toplumsal farkındalık yaratılması.	
Proje faaliyetleri	1. Mevsimlik tarım göçünden etkilenen çocuklara yönelik hazırlanan eylem planlarının yerel düzeyde hayata geçirilmesi kapsamında; barolar, eğitim sendikaları, tabipler odası ve ilgili sivil toplum kuruluşların temsilcileri ile eylem planlarının hayata geçirilmesine yönelik savunma, mevsimlik işçi göçüne katılan çocukların il düzeyinde izleme ve raporlandırma konusunda alan çalışma ziyaretleri dahil olmak üzere, en az üç ilde kapasite geliştirme çalışmaları yapmak. - Proje kapsamına girecek illerin belirlenmesi için yazılı ve sözlü olarak iletişime geçilmesi. Çocuk işçiliğinin yaygın olduğu ürünlerin ürettiği iller, öncelikli iller olacaktır. Ayrıca bu süreçte gönüllü katılacak olan illere öncelik verilecektir. Öncelikle mevsimlik gezici tarım işçiliğinin yaygın olduğu (Eskişehir şekerpancarı, Malatya kavısı, Adana narenciye, pamuk, sebze üretimi) illerle iletişime geçilecektir. - Meslek örgütleri için çocuk işçiliği gözlem ve inceleme formlarının hazırlanması. - Meslek örgütleriyle kendi illerinde iki günlük bilgilendirme, mevsimlik tarım işçilerinin yaşam ve çalışma ortamlarında özellikle çocukların etkilenme durumunu ortaya koyacak gözlemler ve değerlendirmeye çalışmasının yapılması.	

- Meslek örgütlerinin iller düzeyinde neler yapabileceklerinin belirlenmesi ve Kalkınma Atölyesi'nin teknik desteğinin verilmesine yönelik yol haritasının belirlenmesi,
 - Meslek örgütlerinin il düzeyindeki çalışmalarının izlenmesi ve değerlendirilmesi amacıyla illere ikinci defa yapılacak bir ziyaret,
 - Üç ilin meslek örgütleriyle birlikte sürecin genel değerlendirme toplantısı ve bundan sonra atılacak ileri adımların belirlenmesi.
2. Çocuk emeği içeren tarımsal ürünler konusunda tüketici örgütlerinin savunulmasını güçlendirmek üzere bilgilendirme toplantısı ve çocuk işçiliğinin gözlenmesi kapsamında alanda çalışma ziyareti yapılması
- a. Tüketici örgütlerinin belirlenmesi; mümkün olduğunca federasyon ve konfederasyonların sürece katılımına önem ve öncelik verilecektir.
 - b. Tüketici örgütleri temsilcileri ile mevsimlik tarım işçiliğinde çalışan çocuklar konusunda mevcut durumu paylaşma, ulusal ve uluslararası örneklerin paylaşılması toplantısı,
 - c. Tüketici örgütlerinin bu kapsamdaki faaliyetlerinin belirlenmesi,
 - d. Tüketici örgütleri temsilcileri ile süreci değerlendirme toplantısının yapılması ve ileri adımların belirlenmesi,
 - e. Kalkınma Atölyesi'nin süreci izlemesi ve teknik destek vermesi.
3. Mevsimlik tarım göçü ve çocuk işçiliği konusunda yapılan araştırma ve hazırlanan eylem planları ile politika önerileri konusunda toplumun geniş kesimlerine yönelik bir iletişim ve farkındalık kampanyası yürütülmesi.
- a. Araştırma, politika dokümanı ve eylem planlarının ikinci basımını gerçekleştirme ve yaygın şekilde dağıtımını yapmak
 - b. Afiş, broşür, el ilanları ve kamu spotları hazırlamak ve yaygın şekilde dağıtımını yapmak.
 - c. Ankara'daki medya temsilcilerini ziyaret ederek proje çıktılarının yazılı ve görsel medyada yer almasını sağlamak.
 - d. Sosyal medya araçlarını kullanarak bir ağ oluşturmak ve düzenli olarak konu ile ilgili bilgilendirme yapmak.
 - e. Konu ile ilgili düzenlenecek ulusal toplantılara ve bir uluslararası toplantıya katılarak araştırma sonuçlarını sunmak.
 - f. Hollanda'ya bir çalışma ziyareti düzenleyerek Çocuk İşçiliğini Durdurun Koalisyonu'yla tanışmak, iş birliği olanaklarını geliştirmek, proje çıktılarını Hollanda'daki kuruluşlarla paylaşmak.
- Proje çıktıları**
- Mevsimlik tarım göçünden etkilenen çocuklara müdahale konusunda hazırlanan eylem planlarının hayata geçirilmesine yönelik baro, eğitim sendikaları ve Tabipler Birliği'nin 3 ildeki savunulması, izleme ve raporlandırma kapasiteleri güçlendirilmiştir.
 - Mevsimlik tarım göçünden etkilenen çocuklara müdahale konusunda hazırlanan eylem planlarının hayata geçirilmesine yönelik ilgili kurum ve kuruluşlar ile 3 ilde planlama yapılmıştır.
 - Tüketici örgütleri ile çocuk emeği içeren ürünler konusunda savunulmasını güçlendirmek üzere planlama yapılmıştır.
 - Çocuk emeği içeren ürünler konusundaki savunulmasını güçlendirmek üzere çalışmaların planlama ve yürütme konusunda tüketici örgütlerinin bilgi ve kapasiteleri güçlendirilmiştir.
 - Mevsimlik tarım göçü ve çocuk işçiliği konusunda hazırlanan iletişim materyalleri, yazılı-görsel ve sosyal medya aracılığı ile paylaşılarak, toplumsal farkındalık artırılmıştır.
 - Mevsimlik tarım göçü ve çocuk işçiliği konusunda sosyal medya aracılığı ile ilgili birey, kurum ve kuruluşların katılımı ile bir savunulması oluşturulmuştur.

Proje kapsamındaki iletişim çalışmalarının temel amacı, projenin ortaya koymaya çalıştığı yerel kapasitenin geliştirilmesi ve mevsimlik tarım göçüne katılan çocuklar konusunda toplumun ve bireylerin duyarlılığının artırılmasıdır. Bu kapsamda;

- a. Araştırma sonuçlarının ikinci basımı, sosyal medya araçlarının kullanımı, ilgili kişi ve kurumlarla posta aracılığı ve yüz yüze görüşme yöntemiyle yaygın bir şekilde paylaşılması da dahil olmak üzere, maksimum sayıda kişi ve kurumun araştırma sonuçlarından haberdar edilmesinin sağlanması,
- b. Yerel düzeyde en kötü biçimdeki çocuk işçiliklerinden biri olan mevsimlik gezici tarım işçiliği ile sivil toplum ve meslek örgütlerinin mücadele kapasitesinin güçlendirilmesi,
- c. Tüketici örgütleri düzeyinde çocuk emeği olan tarımsal ürünler konusunda bilgi ve savunma kapasitesinin artırılması,
- d. Mevsimlik tarım göçüne katılan çocuklarla ilgili araştırma bulgularından hareketle toplumsal farkındalık yaratılması.



Proje kapsamında araştırma sonuçlarını paylaşılması, farkındalık yaratılması ve savunü çalışmalarını konusunda çeşitli iletişim faaliyetleri gerçekleştirilmiştir.

İletişim faaliyetleri sayesinde önemli ve etkili mesajlar belirlenmiş, hedefler önceliklendirilerek bu hedeflere yönelik faaliyetler uygulanmıştır.

Bu iletişim faaliyetlerinde temel yaklaşımlar;

- Temel araştırma bulgularının açık ve anlaşılır bir şekilde olmasına yönelik iletişim araçlarının tasarlanması,
- Araştırma bulgularına yönelik geliştirilen araçların, basım ve dağıtım kanallarının yaygın bir şekilde kullanılması,
- Sosyal medya araçlarından yararlanarak düzenli bilgilendirme yapılması,
- Sağlık, hijyen, eğitim, çocuk hakları ve çocuk işçiliği gibi kavramlar üzerinde yoğunlaşan önemli günlerde, basın toplantıları düzenlemek ve basın bildirileri yayımlamak yöntemi ile çocuk işçiliğinin gündeme taşınması,
- Doğrudan etkili olacak kişilerle yüz yüze görüşmelerin yapılması,
- Savunu çalışmaları yapılması, duyarlılık geliştirme ve farkındalık yaratma çalışmaları,
- Proje iletişim giderlerinin mümkün olduğunca en alt düzeyde tutulması.





Araştırma sonuçlarının yaygınlaşması

Projenin önceliklerinden biri de, iletişim çalışmalarına odaklanarak, araştırma sonuçlarının ve politika önerilerinin, ilgili kurum ve kuruluşlar başta olmak üzere mümkün olduğunca çok kişi ve paydaş ile paylaşılmasını sağlamak olmuştur.

Proje kapsamında uygulanacak iletişim çalışmalarında kullanılacak yöntem, öncelikli iletişim kurulacak hedef grupların belirlenmesinin ardından kesinleştirilmiştir. Bu bağlamda temel hedef kitle:

- İlgili kamu kurum ve kuruluşları,
- İlgili özel kuruluşlar, şirketler ve alanla ilgili STK'lar,
- Medya (yoluyla kamuoyunu etkileme),
- Sosyal medya (yoluyla kamuoyunu etkileme) olarak belirlenmiştir.

Her bir hedef kitleye yönelik iletişim hedefleri belirlenmiş, proje süresince de bu hedeflere ulaşmak için çalışılmıştır. İletişim çalışmaları süresince paydaşlarla iki-yönlü iletişim kurulması hedeflenmiş, paydaşların fikirleri, geri-bildirimleri ve düşünceleri, iletişim çalışmalarında proje ekibine yol gösterici olmuştur. Farklı hedef kitlelere yönelik iletişim çalışmaları ve gerçekleştirilen faaliyetler hakkında detaylı bilgiye raporun Faaliyetler kısmından ulaşılabilir.

Duyarlılık geliştirme

Projede kullanılacak yöntemler belirlenirken, bu konuda duyarlılık yaratmanın sorunun çözümü yolundaki

önemli etkisi irdelenmiştir. Öncelikli olarak ilgili kurum ve kuruluşlarda görevli ve konuyla ilgili paydaşlar olmak üzere, kamuoyunda mevsimlik gezici tarım göçünde aileler ve çocukların bu alanda yaşadıkları zorluklar hakkında farkındalık ve duyarlılık yaratmak hedeflenmiştir.

Çocuklar konusunda gösterilen hassasiyetin ve çocukların yaşadığı sorunları bir kez daha göz önüne sermenin, sorunun çözümü esnasında yetkililerin bu konuda daha duyarlı ve çözüm odaklı davranmasında etkili olacağı düşünülmüştür. Proje kapsamında yapılan çalışmalarda duyarlılık sağlanmış, sorunun giderilmesi veya azaltılması yolunda ilk adım atılmıştır.

Savunu çalışmaları

Bir sorunun çözümü için atılması gereken ilk adım; kamuoyunda farkındalık ve duyarlılık yaratmak olmalıdır.

Ancak aynı sorunun çözümünün gelişmesi ve bu konudaki politika değişikliklerinin sağlanması için, karar verici mekanizmalar boyutunda savunü çalışmaları yapmak ve karar verici mekanizmaları da etkilemek gerekmektedir.

Bu bağlamda Türkiye Büyük Millet Meclisi bünyesinde konu ile ilgili daha önce soru önergesi vermiş olan milletvekillerine ve konu ile yakından muhatap olabilecek komisyonlara, bakanlıklara ulaşılmış, bir bilgilendirme görüşmesi yapılmış ve mevsimlik tarım göçü konusunda iki soru önergesi sunulması sağlanmıştır. Bu da projenin değerli çıktılarından biridir.



İletişim



Faaliyetleri

Araştırma sonuçlarının yaygın olarak paylaşılması

Kalkınma Atölyesi tarafından 2012 yılında yayınlanan *Mevsimlik Tarım Göçüne Katılan Çocuklar için Yerel Düzeyde Çocuk İşçiliğiyle Mücadele Projesi* temel araştırma bulguları, politika analizi ve model eylem planlarının kapak fotoğrafları ve renkleri yeniden düzenlenerek ikinci basımı gerçekleştirilmiştir.



Raporların yaklaşık 400 kopyası 36 ilde kamu kuruluşları, valilik, ziraat odası, baro, tabipler odası, üniversite, kent konseyi, eğitim, sağlık ve işçi sendikaları, sivil toplum kuruluşları, kalkınma ajansları ve milletvekillerine posta yoluyla gönderilmiştir.

Raporların gönderildiği kuruluşlar, çocuk işçiliği ile ilgili doğrudan veya dolaylı olarak sürece dahil edilecek kurum ve kişiler olarak belirlenmiştir.



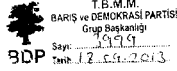
Proje kapsamının yer alan Malatya, Eskişehir ve Adana illerinde barolar, eğitim sendikaları, tabipler odası, akademik kuruluşlar ile ilgili sivil toplum ve meslek kuruluşları temsilcilerinin katıldığı toplam altı çalıştay düzenlenmiştir. Çalıştayların birinci turunda toplantının ardından çocuk işçiliğiyle ilgili

Bu illerin dışında tüketicilerin haklarını savunmaya yönelik faaliyetler yürüten tüketici hakları dernekleri ve onların üst örgütü olan federasyonla birlikte bir bilgilendirme toplantısı yapılmıştır.

Mevsimlik gezici tarım işçilerinin hangi illerden hangi illere göç ettiğini, göç sürecinin ne zaman gerçekleştiğini ortaya koyan bir izleme haritası hazırlanmıştır. Bu haritanın hazırlanmasında gazete haberleri, araştırmalar, kamunun verileri, işçilerin ve tarım aracılarının deneyimlerinden yararlanılmıştır. Bu harita çeşitli ebatlarda çoğaltılarak toplantılarda kullanılmış, elektronik olarak yaygın bir şekilde paylaşılmış, sivil toplum kuruluşlarına basılı olarak gönderilmiştir.



TBMM yazılı soru önergelerinin incelenmesi ve yeni soru önergelerine katkı



30859

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularının Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sayın Faruk Çelik tarafından Anayasanın 98. ve İçtüzüğü'nün 99. maddesi gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

E. Kırkçü

Ertağrul KÜRKÇÜ
Mersin Milletvekili

Dünyada yaklaşık 450 milyon tarım işçisinin bulunduğu, tarım işçilerinin %60'ından fazlasının yoksulluk sınırı altında yaşadığı, en az %80'inin sosyal güvencesinin bulunmadığı ve %70'inin tarlalarda çocuklarıyla birlikte çalıştıkları bilinmektedir. 18 yaş altı 150 milyon çocuğun tarım sektöründe çalıştığı ve bu sayının çalışan çocukların yaklaşık %70'ini temsil ettiği tahmin edilmektedir.

Türkiye'de 18 yaş altı mevsimlik gezici tarım işçisi çocuk sayısı ise kesin olarak bilinmemektedir. Türkiye İstatistik Kurumu tarafından gerçekleştirilen 1994, 1999, 2006 ve 2012 yıllarındaki çocuk işgücü anketleri de mevsimlik gezici tarım işçiliği yapan çocukları kapsamadığından kamuoyuyla paylaşılan herhangi bir veri bulunmamaktadır.

Mevsimlik gezici tarım işçiliği (MGTL), yaşam koşullarının uygunsuzluğu (sağlıksız barınaklar, temiz içme-kullanma suyunun olmayışı, yaşam alanında biriken atıklar, sağlıksız tuvalet, gıda yetersizliği vb.), işin niteliğine bağlı olarak maruz kaldıkları riskler (tarım ilacı, tozlar, güneş, gürültü, ısı etkisi) ve sağlık sorunları (kazalar ve yaralanmalar, böcek sokmaları, güneş çarpması vb.) ile temel insan hakkı olan hizmetlere (sağlık, eğitim ve sosyal hizmetler) ulaşamama nedeniyle çocuk işçiliğinin en kötü biçimlerinden biridir.

Bu çocuklar, yoksulluğun yanı sıra, temel eğitimi ve yaşam boyu öğrenme olanaklarından yoksun kalmalarından dolayı sosyal dışlanmanın bütün boyutlarını yaşamaktadırlar. MGTL aileler ancak, ortalama 4 ay süreli adreslerinde kalmaktadır. Bu durum mevsimlik tarım işçisi çocukların 180 günlük eğitim yılının 60 gününü tarlada çalışmaları için kayırdıklarını göstermektedir.

Mevsimlik tarım göçüne katılan hançlerin çoğunluğunu, 1990'lardan itibaren Doğu ve Güneydoğu'daki çatışmaları yol açtığı güvenlik sorunları dolayısıyla yaşadıkları yerleri terk etmek zorunda kalan veya zorla köy ve mezarlarından uzaklaştırılan Kürtler oluşturmaktadır. İşçilerin çalışmak için gittikleri bölgelerde ayrımcılık ve ötekileştirme sorunlarıyla karşılaşmalarının, zaman zaman "ırkçılığa ve şovenizme" varan aşağılama ve saldırıya maruz kalmalarının en önemli sebebi budur.

TBMM'de denetleme çalışmalarından biri de muhalefet milletvekillerinin hükümete yönelik verdikleri yazılı ve sözlü soru önergeleridir. Araştırma sonuçlarının etkili kullanılması amacıyla öncelikli olarak 2002-2014 yılları arasında hükümete verilen mevsimlik tarım göçüyle, özellikle de bu kapsamda çalışan çocuklar hakkındaki yazılı ve sözlü soru önergeleri ve de hükümetin bunlara karşı verdiği yanıtlar sistematik bir şekilde derlenmiştir. Bu derlemeye göre soru önergeleri 2007 yılından itibaren verilmeye başlanmıştır. Yıllar itibarıyla bu

Mevsimlik gezici tarım işçisi aileler, çocukları ile birlikte Şubat-Kasım ayları arasında yaklaşık 50 farklı ilde tarım işlerinde çalışmak için göç etmektedirler. Her aile bir yıl içinde ortalama 3 farklı ilde girmektedirler. Aileler, yaklaşık 7-8 ay yaşadıkları tarım alanlarında vardır ya da briket kulübelerde barınmaktadırlar. Bu alanlarda temiz içme-kullanma suyu temininde güçlük, tuvaletin olmayışı, atıklar, güneş ve yüksek ısı, tozlar, böcek sokmaları, bilinçsiz tarım ilacı kullanımı önde gelen çevresel riskleri oluşturmaktadır.

Araştırmalarda, yetişkin işçilerin yaklaşık %6'sı, çocukların ise %12'lere varan oranlarda iş kazası geçirdiği belirtilmektedir. Tarlada geçen yansıma bağlı yılan, akrep (%17) ve böcek sokmaları (%65) sık karşılaşılan sağlık problemleridir. Çocuklar kendi fiziksel güçlerinin üstünde ve ergonomik olmayan araç gereçle çalışmaları nedeniyle kas iskelet sistemi ağrıları ve yaralanmaları ile karşılaşmaktadırlar. Gerek tarlalarda geçirilen zaman gerekse eldiven ve benzeri koruyucu olmadan yapılan toplanma ve hasat işleri çocukların organik tozlar, toprak ve bitkilerle temasını arttırmakta alerjik ve kontak dermatitlere neden olmaktadır. Tarım alanlarındaki tehlikeli işlerden biri olan ilaçlama işleminden çocukların yaklaşık %4'ü doğrudan, diğerleri ise dolaylı olarak etkilenmektedir. Uzun süreli tarım ilacına maruz kalmamanın, kanser, zihinsel engel, kıvrık, kendiliğinden düşük, intihar gibi pek çok fiziksel, ruhsal ve nörolojik sağlık sorunlarına neden olduğu bildirilmektedir.

Kötü yaşam koşulları, çocukların güvensiz içme ve kullanma suyu tüketmeleri, banyo, tuvalet donanımının yetersiz olması nedeniyle çocuklarda ishalleri hastalık görülmektedir. Düzensiz yaşam, uyaşım sorunları ve çalışan yerdaki sağlık kurumları hakkındaki bilgisizlik tedavi uyumunu zorlaştırarak özellikle tüberküloz gibi uzun süreli tedavi gerektiren hastalıklarda tedavi başarısızlıklarına neden olmaktadır.

Bu Gerekçe ile

1- Valilikler ve Jandarma İl Komutanlıkları tarafından adres bildirim kanununa göre mevsimlik gezici tarım işçilerinin çalışmak amacıyla gittikleri illerde kayıtları tutulmaktadır. Bu kayıtlardan hareketle; 2012 ve 2013 yıllarında aylara göre hangi il'den hangi il'e kaç mevsimlik gezici tarım işçisi göç etmiştir?

2- Bu mevsimlik gezici tarım işçilerinin kaç 18 yaşın altındadır?

3- Mevsimlik gezici tarım işçisi olarak çalışan çocukların kaç ı zorunlu temel eğitime (ilkokul ve ortaokul) katılmaktadır?

4- Okula ortalama dovarsızlık süreleri e-okul sistemine göre kaç gündür?

5- Mevsimlik gezici tarım işçiliği kapsamında çocuk emeğinin sona erdirilmesi konusunda Bakanlığınız tarafından yürütülen çalışmalar var mıdır? Varsa bunların içeriği, kapsamı nedir?

6- Mevsimlik gezici tarım işlerinde çalışan çocuklar (18 yaşın altında olanlar) İl.O'nun 182 sayılı sözleşmesine göre Türkiye Cumhuriyeti tarafından en kötü biçimdeki çocuk işçiliği olarak tanımlanmıştır. Bu işçilik biçimlerinin 2015 yılına kadar sona erdirilmesine yönelik tashih konusunda gerçekleştirdiğiniz çalışmalar nelerdir? Bu kapsamda çocuk işçiliğinin sona erdirilmesi durumunda geçirin stratejisi çocuk emeğine dayalı olan ailelerin gelir kayıpları nasıl telafi edilecektir?

kapsamda verilen soru önergeleri 2007 yılında 2, 2008 yılında 8, 2010 yılında 4, 2011 yılında 4, 2012 yılında 7 ve 2013 yılında ise 38 soru önergesi verildiği görülmektedir.

Araştırma sonuçlarının milletvekilleriyle paylaşılmasının ardından Halkların Demokratik Partisi milletvekili Ertağrul Kırkçü tarafından araştırma sonuçlarından da yararlanılarak Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na oldukça detaylı bir yazılı soru önergesi verilmiştir.

[illegible]

Mevsimlik Gezici Tarım İşçiliği İzleme:



Samsun iline sebze ve tıradık hasadı için gelen işçiler genellikle Bitlis ve Çarşamba mevsninde konaklamaktadır. Çalınma ve yagayn kugulanndan pkayret eden bu işçiler genellikle Güneydoğu Anadolu Bölresinde, özellikle de Şanlıurfa'da gelmektedir.

Tokat iline sebze, özellikle soğan hasadı için mevsnin geçici tarım işçisi gelmektedir. 2011 yılında Tokat'a gelen işçiler geçici depelerle sağlık kontrolünden geçmektedir.

Yozgat iline mercimek, nohut, kavrın, karpuz ve kerepandan hasadı için işçiler gelmektedir. Hasatın ardından hasam aynaya kadar süren bu çalışmalarda Doğu ve Güneydoğu Anadolu illerinden gelen işçiler az kugulanla yapılmakta kade etmektedirler.

Hasatın aynen son undan Ağustos aynına barmış kadar kayısı hasadı, idim, park ve lauzma işçilerinde çalınmış Güne ortlama 80 ile 100 bin mevsnin geçici tarım işçisi Malatya'ya gelmektedir. Genellikle kumya illerden Adıyaman, Şanlıurfa, Diyarbakır, batman ve Şanlı illerinden gelen işçiler 25-30 gün çalışmaktadırlar.

Kahramanmaraş il hem işçi alan hem de işçi veren bir ildir. Merkez, Pazarcık ve Tokuluğu ilçelerinde mevsnin geçici tarım işçisi gelmektedir. Çalınmancılık işçisi de mevsnin geçici tarım işçisini diğer illere gndirmektedir. Eylül ve ekim aylarında tabak hasadı ve veykama işi Tokuluğu ilçesinde yapılmaktadır.

Gaziantep il hem mevsnin geçici tarım işçisi vermekte hem de işçi almaktadır. Özellikle sebze (özellinde kider hasadı) başlıca işçi istidham edilen alandır.

Osmaniye ilçesine 2013 yılında Suriy'den dñkç Türkiye'ye uğınan ve Osmaniye'nin Kadıköy ilçesine gencl Suriyelilerle tannmal faaliyetlerinde çalınan bağcılarla, Ke veykama turp hasadında çalınan işçilerden olukça zor iduğunu bñletmektedirler.

Hatay il hem mevsnin geçici tarım işçisi alan hem de veren bir il konumundadır. Özellikle pamuk, mercimek ve sebze hasadı döneminde mevsnin geçici tarım işçileri bu il gelmektedir. Ayrıca başka tannmal ürünler için de başka illere gelen mevsnin geçici tarım işçileri mevcuttur. Kkkkiler, Erzin, Reyhanlı ve Dñrtay ilçeleri en yagayn oluklu ilçelerdir. Bu ilçelerde METIP kapsamında çalınmış projeler uygulanmaktadır.

Ağustos ayı barmışdan Eylül aynına ortalamla kadar tıradık hasadı için gelen mevsnin tarım işçileri özellikle sahl kesmektedirler. bahçelerde çalınmakta, daha sonra ise yekunaya doğru ilerlemektedir. Geçici yerleşim kamplarında konaklayan işçiler ayrıca bahçe sahiplerinin anarilerinde veya konutlarında karnet etmektedirler.

Sivas'ın Genekim ilçesi ve çevresine yaklaşık 2000 mevsnin geçici tarım işçisi gelmektedir. Burada da yagayn oturma ve çalınma kugulan olukça ağıdır.

Mevsnin işçi gñci veren bir il konumundadır.

Elazığ'ın kayısı üretimi yagayn ilçelerine genellikle Adıyaman ve Diyarbakır'dan mevsnin geçici tarım işçileri gelmektedir.

Şanlıurfa Merkez, Siverek, Adıyaman, Gaziantep, Maran Mavazlı, Diyarbakır, Ergani ile Batman Merkez ve ilçelerinden Diyarbakır'a gelen yaklaşık 15.000 mevsnin tarım işçisini 2012 METIP kapsamında yagayn cadırlarda konaklamaktadır. Diyarbakır il aynı zamanda başka illere de mevsnin tarım işçi vermektedir.

Adıyaman il en fazla mevsnin tarım işçisi veren illerden biridir. Özellikle tütün ekimisin sonlandırılmasından sonra gñc sñresi hñdemeye, Haran Diyarbakır'tan bñlenden Şanlıurfa ve Adıyaman il merkezlerinde yagayn ve mevsnin geçici tarım işçileri yagayn alileler üzerinde yalıtılan bu çalışmada, alilelere "son bir yıl içinde kaç ilde tarım işçisi yagayn ve bñlenden hangi ilde oluklu" sorulmuştur. Bu çalışmada 1021 alilen son bir yıl içinde 48 farklı ildir tarımında çalınmış sapırmıştır.

Tannmal iş gücü için işçi veren ve kormen de pamuk hasadı tarımında işçi alan illerden olan Şanlıurfa'da, il merkezinde yagayn ve mevsnin tarım işçileri yagayn alileler üzerinde yagayn bir anarışmada bu kden son bir yıl içinde 48 farklı ildir tarımında çalınmış sapırmıştır.

Şanlıurfa'da işçiler bu anarışma, mevsnin geçici tarım işçilerini olukşturduğu bu grubun, Türkiye ortalamasından 3 kat daha yekul, sağlık ve eğitim konusunda daha bñlensiz olukunu gñtörmeye.

Bitlis ilinin Altınaz ve Adıcavaz ilçelerine nisan ayından itibaren sebze, patates, kerepandan üretimi ve hasadı için bağcı illerden yaklaşık 4000 mevsnin tarım işçileri gelmektedir. Kasım ayına kadar çalınan bu işçiler genellikle kumya il ve ilçelerinde yaklaşık 500 aile oluklu tespit edilmiştir. Bitlis Valiliđ METIP kapsamında 2012 yılında uygulanan kden yagayn oturma iyileştirmeye yönelik proje gñlşmiş okup, Çalınma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığ'ndan fñr beklenmektedir.

Mevsnin işçi gñci veren il konumundadır.

Mevsnin işçi gñci veren illeridir. Genellikle kayısı hasadı ve Çukurova ilinine işçiler gñtörmektedir.

İl değna mevsnin geçici tarım işçisi gñdiren bir il konumundadır. Mardin'den mevsnin işçileri tıyayn bir mevsnli Ankara'nın Beşpazarı mevsninde Beşpazarı Çayhan karayolları 5. kilometresinde kaza yagayn, kargı ykiden gelen bir TRİ ile çarpışan mevsniste, 11 kişi hayatını kaybederken, 16 gñforan'da aralarında bulundukđu altı kişi de yaralanmıştır.

Ana akım ve alternatif medyanın konuyu gündeme getirmesi

Basın bültenleri, gazete ziyaretleri ve basın toplantısı yoluyla araştırma sonuçlarının yaygın duyurulmasına yönelik çalışmalar yapılmıştır. Bu kapsamda 5 adet basın bildirisi hazırlanmış, 8 gazete ziyaret edilmiş, 3 basın toplantısı düzenlenmiş ve bir televizyon programına katılım sağlanmıştır. Kalkınma Atölyesi'nin

mevsimlik tarım göçüne katılan çocukları anlatmak amacıyla görüşmeler gerçekleştirdiği gazeteler; Radikal, Sabah, Vatan, Today's Zaman, Cumhuriyet, Star, Evrensel ve Habertürk'tür. Gazetelerin yanı sıra, Ankara'nın yerel televizyon kanalı Kanal B'de de Güncel adlı programına canlı yayın konuğu olunmuştur.



Haberi izlemek için kodu okutun!

Kalkınma Atölyesi - Development Workshop

26 November 2013

Yarın (27 Kasım) saat 16.30'da, Kanal B'de Emre İlkan Saklıca'nın sunumu ile Güncel programında olacağız; Emre Bey ile, mevsimlik tarım göçünde bulunan çocukların sıkıntılarını konuşacağız.

Beğen · Yorum Yap · Paylaş
7 1

Yüz yüze gerçekleştirilen medya görüşmesi sonrasında, mevsimlik gezici tarım göçüne katılan çocukların durumlarını Today's Zaman gazetesi 15 Kasım 2013 tarihinde

yayımlanmış, Radikal gazetesi ise habere iki tam sayfa ayırarak, “İşçi çocuklar gezici, sorunları kalıcı” başlığı ile 17 Kasım 2013 tarihinde yayınlamıştır. 14 Eylül 2013 tarihinde Bianet ile gerçekleştirilen söyleşi ise, “Mevsimlik Tarım İşçisi Çocukların Durumu Kaygı Verici” başlığı ile yayımlanmıştır.



Haberin tamamı
için yukarıdaki
kodu okutun!

2 gün okulda, 1 gün tarlada



Kalkınma Atölyesi'nin mevsimlik tarım işiliğı yapan çocuklarla ilgili yaptığı araştırma, çocukların eğitim hakkından nasıl mahrum kaldığını gözler önüne seriyor. Araştırmaya göre çocuklar tarlalarda çalıştığı için okula geç kayıt yaptırıyor. Kayıt yaptırmaları derslere girebildikleri anlamına gelmiyor. 180 günlük eğitim döneminin yaklaşık 60 günü tarlada çalışmak zorunda kalan çocuklar, okulda geçirdikleri zamanda ise adapte olma zorluğu çekiyor.

353 Çocuğun katıldığı araştırma, mevsimlik işçi olarak çalıştırılan 6-14 yaş grubundaki çocukların yaşamını inceliyor. Araştırmaya göre Adana-Mersin, Şanlıurfa, Ordu ve Yozgat olmak üzere 4 bölgede yapılan araştırmalara göre mevsimlik tarım işçisi çocukların yüzde 97'si yani 342 kişinin okul kaydı var. Kayıt yaptırmayan çocukların yüzde 3'ü ailesinin istememesi, mevsimlik göçler, maddi zorluklar, Türkçe bilmeme ve okulun uzak olması gibi nedenlerle kayıt yaptıramıyor.

58 EĞİTİM GÜNÜ TARLADALAR

Araştırmaya göre mevsimlik işçi çocukların yüzde 94'ü 2010-2011 eğitim ve öğretim yılında okula düzenli devam ediyor. Çocukların 180 eğitim gününde ortalama 58.6 gün devamsızlık yaptıkları tespit edilmiş. En fazla devamsızlığı şeker pancarı üretimine katılan çocuklar yapıyor.

Ordu'ya fındık toplamaya giden çocukların devamsızlığı ortalama 63.7 gün iken, Adana ve Mersin'de sebze yetiştiriciliğine katılan çocukların devamsızlık ortalamasının 56 gün olduğu görülüyor. Şanlıurfa'da pamuk hasadına katılanlar da ise bu süre 51.09 günü bulmuş. Yozgat'ta okula devamsızlık oranı ise yüzde 66.91.

...

www.evrensel.net

Ekleme tarihi: Aralık 21, 2013



Haberin tamamı
için yukarıdaki
kodu okutun!

Government should remove barriers to migrant children's education



Children aged 6-14 affected by seasonal agricultural migration suffer as a result of their families' poor work environment, claims a policy paper prepared by the Development Workshop and it recommends that the government improve access to education for these children.

The Development Workshop -- a non-profit cooperative established in 2004 to focus on social issues, including poverty and child rights -- suggests that in order to ensure that all children attend pre-school and the 12 years of mandatory education, the government should expand the scope of the circular "Education of the Children of Seasonal Migratory Agricultural Workers," dated April 20, 2011.

Elaborating on the policy paper, Development Workshop Executive Director Ertan Karabıyık stated that although the government has spent almost TL 90 million since 2010 to improve the conditions of seasonal workers, these people still suffer due to the lack of control mechanisms and the inefficient implementation of circulars.

A large number of children seasonally migrate to agricultural provinces with their families each year. These child laborers are negatively affected by the migrations, the policy paper states. When children are paid workers in seasonal agricultural work, or when they migrate with their families, they face major and immediate risks to their education, social development and overall health.

Karabıyık also noted that despite the official estimates that show that there are around 300,000 agricultural workers who temporarily move to other regions, he believes that the figure could be as high as 700,000.

...

www.todayszaman.com

Eklenme tarihi: November 15, 2013



Haberin tamamı
için yukarıdaki
kodu okutun!

“Mevsimlik Tarım İşçisi Çocukların Durumu Kaygı Verici”



EVİRİM KEPENEK'İN SÖYLEŐİŐİ

Kalkınma Atölyesi'nden Ertan Karabıyık, mevsimlik gezici tarım işçisi çocukların durumunun kaygı verici duruma ulaştığını belirtiyor.

Evrim KEPENEK

evrimkepenek@gmail.com

Urfa'da pamuk, Yozgat'ta pancar bahesindeler. Havalara ısındıkça, Adana ve Mersin'e geçiyorlar. Çünkü bu kez, sebze bahçesinde onların minik ellerine ihtiyaç var. Fındık zamanı geldiğindeyse, Ordu'dalar, fındık bahçelerinde. Onlar, mevsimlik gezici tarım işçisi çocuklar.

Kalkınma Atölyesi, 2011 ve 2013 yıllarında Hollanda Büyükeliliğ'i'nin desteğiyile Mevsimlik Tarım Göçünün 6-14 Yaş Grubu Çocuklara Etkileri konusunda Urfa, Yozgat, Ordu ve Adana'da araştırma projeleri yaptı.

Araştırmanın bulgularına göre, mevsimlik gezici tarım işçisi çocuklar günde 10 saat tarlada çalışmak zorunda. Kalkınma Atölyesi başkanı ve araştırmanın koordinatörü Ertan Karabıyık'la, mevsimlik gezici tarım işçiliğ'i sorunundan çözüm önerilerine, Kalkınma Atölyesi'nin yaptığı araştırmanın verilerinden denetim mekanizmalarına kadar, geniş bir yelpazede söyleştik.

Mevsimlik gezici tarım işçileri sorununun kaynağ'ı nedir?

Mevsimlik gezici tarım işçiliğ'i dünyanın hemen her ülkesinde bulunan, yüzlerce yıldır olagelen bir işçilik biçimi. Bu işçiler genellikle toplumun en eğitimsiz, topraksız, yoksul ve yoksun kesimlerini oluşturmakta.

...

<http://www.bianet.org/biamağ>

Eklenme tarihi: Eylül 14, 2013

İşçi çocuklar gezici sorunları kalıcı

Mevsimlik tarım işçileri mülteci hayatı yaşarken çocukları çok daha zorlu koşullarla karşı karşıya. Çocuklar çadırlarda yaşam sürdürürken hastalıklarla boğuşuyorlar.

%47,2

Bez ya da branda çadırlarda yaşayan çocukların oranı

8-9 kişi

Çocukların aynı çadırı paylaşmak zorunda olduğu kişi sayısı

%2,8

Ayda ancak bir kere banyo yapabilen çocukların oranı

%19,7

Çocuklardan sıtma olanların oranı

%54

Düzenli aşı alamayan çocukların oranı

MEHMET GILBER / ANKARA

Türkiye'de mevsimlik gezici tarım işçileri oldukça zor koşullarda yaşıyor. Ailelerin çocukları için ise durum çok daha kötü. Tarlalarda günde ortalama 10 saat çalışan, yüzde 97'si okula gidemeyen çocuklar bir yandan da hastalıklarla boğuşuyor.

2004 yılından beri mevsimlik gezici tarım işçileri konusunda çalışmalar yapan Kalkınma Ailesi'nin tarım göçünden etkilenen çocuklarla ilgili yaptığı araştırma çarpıcı sonuçlar verdi. Aile'nin Adana-Merzin, Ordu, Samsun ve Yozgat'ta mevsimlik ve gezici tarım işçilerine giden ailelerin zorunu eğitim çağındaki 6-14 yaş grubu 354 kız ve erkek çocukları üzerinde gerçekleştirdiği araştırma, özellikle sağlık ve eğitim konularında çocukların zorlu hayat şartlarını ortaya koyuyor. Araştırmada yüzde 30,8'inin naylon ya da kanvas çadırlarda, yüzde 47,2'sinin ise bez ya da branda çadırlarda kaldığı tespit edilen çocuklar, aynı aileden kadın-erkek bireylerle ortalama 8-9 kişi birlikte yaşıyor. Araştırmaya Ordu'dan katılan bir çocuk sözü olduğunu söylerken Adana-Merzin'den katılan bir çocuk da nisanlı olduğunu belirtti.

Çocukların yaşadıkları yerlerdeki en büyük sorunlardan biri sağlık. Mevsimlik tarım işçisi aileler çoğunlukla etkisi sisteminin bulunmadığı yerlerde yaşıyor. Dolayısıyla çocuklar banyo ihtiyaçlarına karşılık malta çukuk çekerek banyo yapma sıklığı yüzde 23,9'u üç günde bir, 41,5'i haftada bir, 5,7'si iki haftada bir 0,6'sı üç haftada bir, 2,6'sı ayda bir sıklığında oluyor. Buna paralel olarak da sağlık sorunları tarım göçünden etkilenen çocukların yakasını bırakmıyor. Çocukların büyük çoğunluğu sık sık nezle olurken, baş ağrısı, bas dönmesi ve bel ağrısı en çok şikayet ettikleri rahatsızlıklardan. Öte yandan araştırmaya katılan çocukların yüzde 19,7'sinin sıtma, 18,5'inin dizanterisi olduğu tespit edilirken, yüzde 54'ünün düzenli olmasi gereken aşılarını almadığı belirlendi.

Eğitim imkansız

Tarım göçünden etkilenen çocuklar hakkında elde edilen en vahim verilerden biri de eğitim konusu. Araştırmaya katılan 354 çocuktan 342'sinin bir okula kaydı olmadığı belirlendi. Buna karşın çocukların yüzde 96,5'i okul hakkında olumlu şeyler düşündükleri sadece yüzde 3,5'i okulu sevmediğini söyledi.



Okulu sevme gerekliliği ise genel olarak arkadaşlar arasında yaşanan kavga ve maruz kalınan şiddet, derslerin boş geçmesi, öğretmenlerin kızgın sınıfların kalabalık, matematik ve Türkçe gibi derslerin zor olması, tuvaletlerin çok pis kokması, sert okul yönetimi ve okula sürekli gidemedikleri için okula istemediklerini düşündürmeleri.

Kalkınma Ailesi sorumlu Ertan Karabiyik, çocuk işçiliğinin devlet kontrolünün dışında olduğunu belirterek yetkililerin daha fazla çalışması gerektiğini belirtti. Karabiyik, konuyla ilgili neredeyse hiç bir resmi araştırma olmadığını dikkat çekerek tarlalarda çalışan çocuklarla ilgili daha fazla duyarlılığın gelişmesini önemli olduğunu kaydetti.

Çoğunluğu Kürt çocuklar

Yapılan araştırmaya göre çocukların büyük çoğunluğunun anadili Kürtçe. Elde edilen verilere göre yüzde 74'u Türkçe konuşan çocukların anadili dağılımı yüzde 69,1 Kürtçe, 14,9 Arapça ve 3,2 Zazaca olarak tespit edildi. Yılda ortalama 75,89 gün çalışan çocukların günlük ortalama çalışma süresi ise 10,10 saat. Çocuklar en uzun 11,35 saatle Urfa'da pamuk hasadında çalışırken en az Ordu'da hindik hasadında 9,19 saat çalışıyorlar.

%69,1

Kürtçe konuşan çocukların oranı

11.35 saat

Urfa'da pamuk hasadında çalışan çocukların mesai saati

%76,6

Çocukların tarlada çalışma oranı



Kalkınma Atölyesi - Development Workshop

22 Nisan

Yarın #23 Nisan ve on binlerce çocuk, yine tarlada, bahçede, yani; işinin başında olacak.



Beğen · Yorum Yap · Paylaş

5 17



Kalkınma Atölyesi - Development Workshop

28 Kasım 2013

Bugün Temel Eğitimden Ortaöğretime Geçiş Sınavı (TEOG) yapıldı. Sınava "gire-bilen" bir milyona yakın öğrenciye başarılar diliyoruz...

Peki, 8. sınıfa giden ve sınava girmesi gereken çocukların bir kısmının, tarlalarda çalıştığı için sınava giremediğini biliyor musunuz?



Beğen · Yorum Yap · Paylaş

5



Kalkınma Atölyesi - Development Workshop

2 Ocak

Yüzünüzden gülümsemenin, yüreğinizden çocuk sevgisinin eksilmeyeceği bir yıl diliyoruz.

"Çocuk işçilerin, çocuk sömürsünün, çocuk gelinlerin, çocuk ihmali ve istismarının gittikçe azaldığı nice güzel yıllara" diyoruz.



Beğen · Yorum Yap · Paylaş

11



Kalkınma Atölyesi - Development Workshop

9 Nisan

Kalkınma Atölyesi tarafından uygulanmakta olan Mevsimlik Tarım Göçüne Katılan Çocuklar İçin Yerel Düzeyde Çocuk İşçiliği İle Mücadele projesi kapsamında Mevsimlik Gezici Tarım İşlerinde Çalışan Çocuklar Hakkında Tüketici Hakları Dernekleri İçin Bilgilendirme Toplantısı 9 Nisan 2014 tarihinde Ankara'da gerçekleştirilmiştir.

Toplantıya Ankara'dan Tüketici Hakları Derneği, Eskişehir'den Tüketiciyi Koruma Derneği, İstanbul'dan Tüketiciyi Koruma Derneği, Bursa Tüketiciler Derneği temsilcileri ile bu derneklerin oluşturduğu Tüketici Dernekleri Federasyonu temsilcileri katılmıştır.

Toplantıda mevsimlik gezici tarım işlerinden çalışan çocuklar konusu ele alınmış, tüketici örgütlerinin bu kapsamda neler yapabileceği belirlenmiştir. Türkiye'de ilk kez yapılan bu toplantıyla birlikte tüketicilerin de çocuk işçiliğiyle mücadelede katılmaları ve desteklemeleri öngörülmüştür. — Ankara Gurkent Otel'de.



Beğen · Yorum Yap · Paylaş

5



Kalkınma Atölyesi - Development Workshop

28 Kasım 2013

Bugün 20 Kasım Dünya Çocuk Hakları günü; "çocuk işçilerin, çocuk sömürsünün, çocuk gelinlerin, çocuk ihmali ve istismarının gittikçe azaldığı 20 Kasım'lara" diyoruz...



Beğen · Yorum Yap · Paylaş

16 13



Kalkınma Atölyesi - Development Workshop

13 Kasım 2013

Mevsimlik tarım göçüne katılan çocukların %52.2'si sık sık nezle olmaktan, %59.9'u baş ağrısından, %44.5'i baş dönmesinden, %48.7'si bel ağrısından, %19.7'si sıtmadan, %18.5'i ise dizanteri gibi sağlık sorunlarından şikayetçi...



Beğen · Yorum Yap · Paylaş

2 14

Sosyal medya platformuyla araştırma sonuçlarının yaygın paylaşılması



Sosyal medya araçlarından Facebook ve Twitter sayfaları hazırlanmış, bu araçlar üzerinden araştırma sonuçları düzenli olarak paylaşılmıştır. Ayrıca mevsimlik tarım göçüne katılan çocuklarla ilgili diğer haberler, araştırmalar da bu platformdan paylaşılarak sorunun bütün taraflarına aktarılmış, düzenli bir takipçi kitlesi oluşturulmuştur.

Paylaşımların odağında Kalkınma Atölyesi tarafından hazırlanmış araştırma raporlarıyla yerel düzeyde mücadeleyi öngören pilot illerdeki uygulamalar ön planda tutulmuştur. Bu paylaşımlarda, mevsimlik tarım göçündeki çocukların zorlu çalışma ve yaşam koşulları, eğitimlerine devam edememeleri, karşılaştıkları sağlık sorunları, temiz içme ve kullanma suyuna erişemediklerini gösteren fotoğraflar ve etkili cümlelerle vurgulanmıştır.

Kalkınma Atölyesi'nin Facebook sayfasındaki haberleri görme olanağı olan 2.316 kişi bulunmaktadır. Sosyal medya araçlarının etkin kullanılmaya başlanmasıyla takipçi sayısında artış görülmüştür. Atölye'nin arşivi-ne ait fotoğraflarla birlikte yayınlanan etkili mesajlarla birlikte Twitter hesabının takipçi sayısı 57 kişi arttırmıştır.

Mevcut Twitter platformunda 143 kişi Kalkınma Atölyesi'nin takip etmekte, üçbinin üzerinde kişi ise Facebook sayfasında yayımlanan haberleri izleyebilmektedir.

2014 yılının başında açılan Kalkınma Atölyesi - Development Workshop beğeni sayfasından da Twitter ve Facebook profilinden yapılan paylaşımlar eş zamanlı yayınlanmış, çok sayıda beğeni almıştır.

Milletvekilleri ve hükümet üyeleriyle paylaşımlar

Milletvekilleri ve hükümet üyelerine yönelik, mevsimlik tarım göçüne katılan çocukların hakları için savunu çalışmaları kapsamında, araştırma raporları bir mektupla, Çocuk Hakları İzleme Komitesi üyesi milletvekilleri ile mevsimlik gezi-ci tarım işçileri ve tarım işçisi çocuklarla ilgili soru önergesi vermiş olan milletvekilleriyle paylaşılmıştır.

Basın Bildirileri &

Basın Toplantıları

Basın bildirileri mevsimlik tarım göçüne katılan çocuklar hakkında farkındalık yaratmak için hazırlanmıştır. Bir ön araştırmayla bu çocuklar konusunda duyarlı ve bu konuda yazı yazmaya eğilimli gazeteciler, köşe yazarları belirlenmiş, yine aynı şekilde ulusal basının Ankara temsilcilikleriyle iletişime geçilmiştir. Hazırlanan basın bildirileri, ana akım medyadan 19 gazetenin Ankara temsilcilikleriyle paylaşılmış ve sonradan bunların takibi yapılmıştır. Buna ek olarak; basın bildirileri aynı zamanda Türkiye'deki etkili, çocuklar ve çocuk haklarına duyarlı ve Türkiye'de en çok okunan gazetelerin haftasonu eklerinde yazı yazan 17 köşe yazarlarıyla da paylaşılmıştır.

Proje süresince 5 basın bildirisi hazırlanmış, bu bildirilerin içeriği ve zamanları ise konunun önemine uygun bir strateji belirlenerek paylaşılmıştır. Birinci basın bildirisi

Eylül 2013'te okullar henüz eğitim-öğretime açılmadan basın kuruluşları ve etkili köşe yazarlarıyla paylaşılarak mevsimlik tarım göçüne katılan çocukların eğitim haklarının ellerinden alındığı vurgulanmıştır. Yine eğitimin birinci dönemin ortasında hazırlanan bir basın bülteniyle okulların bir aydır açık olmasına rağmen Türkiye'de onbinlerce çocuğun hâlâ tarlalarda çalıştığından dolayı okula gidemedikleri kamuoyuna yansıtılmaya çalışılmıştır.

Üçüncü basın bülteni ise Kasım 2014'te 11 gazeteciyle paylaşılmış ve Temel Eğitimden Ortaöğretime Geçiş (TEOG) sınavına mevsimlik tarım göçüne katılan çocukların giremeyecekleri ve bu sınava girememenin hayatlarını ne şekilde olumsuz etkileyeceği anlatılmaya çalışılmıştır. Diğer basın bildirileri illerde düzenlenen basın toplantılarında paylaşılmıştır.



Basın Toplantıları

Proje kapsamında yer alan Adana, Malatya ve Eskişehir illerinde gerçekleştirilen çalıştaylardan sonra, Eskişehir ve Adana illerinde bu illerin yerel gazetelerinin de katıldığı basın toplantıları gerçekleştirilmiştir.

10 Eylül 2013 tarihinde Eskişehir'deki basın toplantısına katılan yerel gazetelerin yedisi basın toplantısını haberleştirmiştir.

31 Ekim 2013 tarihinde Adana'da yapılan basın toplantısına katılan yerel gazetelerin yalnızca biri haber olarak yayınlamıştır.

Ayrıca Eskişehir ilinde 25 Ocak 2014 tarihinde gerçekleştirilen ikinci çalıştayın ardından yapılan basın toplantısına katılan gazetelerden biri çalıştaydan ve çocuk işçiliğinden söz etmiştir.



Haberin tamamı
için yukarıdaki
kodu okutun!

Onbinlerce ocuk okula gidemeyecek!



Mevsimlik gezici tarım işçiliği Türkiye'nin birçok ilinde yaşanıyor ve yüz binlerce ocuk, doğrudan veya ailesi gezici tarım işçisi olarak çalıştığından, yoksulluk sınırının altında yaşıyor, zorunlu eğitimine devam edemiyor ve geleceğe dair umutlarını da kaybediyor.

Yeni ğretim yılına başlamaya günler kala çocukları ve aileleri saran telaşı, maalesef ki, on binlerce ocuk, hala mevsimlik ve gezici tarım işçisi olduğu için paylaşamıyor. Ancak yaşadıkları sıkıntılar okula gitmemekle de sınırlı kalmıyor.

Mevsimlik ve gezici tarım işçiliği ve çocuklar konusunda hak temelli çalışmalar yapan bir sivil toplum kuruluşu olan Kalkınma Atölyesi'nin 2011-2012 yıllarında yaptığı araştırma sonuçları, bu durumun ne denli endişe verici olduğunu gözler önüne seriyor.

Karne göremeden tarlaya

Birçok ocuk için tatil anlamına gelen yaz tatili; bu çocuklar için "işbaşı" demek. Maalesef bu çocuklar okulun kapanmasını bekleyemeden ve dolayısıyla karnelerini de göremeden, tarlalara doğru yola çıkışmış oluyor. Mevsimlik gezici tarım işçisi olarak çalışan çocuklar, 180 günlük eğitim yılının 60 gününü, tarlalarda çalıştığı için kaçırıyor.

Sağlıksız koşullarda bir odada 8 kişi

Mevsimlik gezici tarım işçisi olarak çalışan çocukların %30.8'i naylon ya da kamış çadırlarda, %47.2'si ise bez ya da branda çadırlarda barınıyor.

...

16 Eylül 2013'te örgün eğitime başlaması gereken çocukların, hâlâ tarlalarda çalışıyor olduklarını bildirmek üzere hazırlanan basın bildirisi, okulların açılmasından yaklaşık bir hafta önce 12-13-14 ve 15 Eylül 2013 tarihleri arasında, toplam 199 e-posta adresine gönderilmiştir. Basın bildirisi gönderilmiş olan e-posta adresinin 48'i tarım işçilerinin sorunlarını gündeme getirmek amacıyla meclise soru önergesi vermiş olan milletvekilleri ve çocuk hakları ile ilgili duyarlı olduğu bilinen 151 gazeteci ve köşe yazarına aittir.

Gönderilen basın bildirilerinin ardından 6 gazete ve internet sitesinde mevsimlik gezici tarım işçisi çocukların mağduriyetleriyle ilgili haber yapılmıştır. Bu haberlerden 13 Eylül 2013'te abbasguclu.com.tr'de, "On binlerce Çocuk 16 Eylül'de Okula Gidemeyecek" başlığıyla yayınlanan haber, diğer internet sitelerinden de paylaşılmak yoluyla toplamda 337 defadan fazla okunmuştur. Yine aynı haber, Diyarbakır Yenigün gazetesinde, Bianet'te, İstanbul İş Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi'nin web sitesinde ve eğitim-öğretim ile ilgili haber yapan internet sitelerinde de yayınlanmıştır.

Kalkınma Atölyesi'nin raporlarını ve basın bildirisini paylaştığı milletvekillerinden HDP Mersin milletvekili Ertuğrul KÜRKÇÜ'nün "Mevsimlik gezici tarım işçisi olarak çalışan çocuklara ilişkin" başlığı ile verdiği soru önergesinin yanı sıra, BDP Batman milletvekili Ayla AKAT ATA da "Mevsimlik tarım işçilerinin sorunlarına ve çalışma koşullarından kaynaklanan kazalara ilişkin" başlığıyla Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Faruk ÇELİK'e yazılı soru önergeleri vermiştir.





On Binlerce Çocuk 16 Eylül'de Okula Gidemeyecek

Mevsimlik gezici tarım işçiliği Türkiye'nin birçok ilinde yaşıyor ve yüz binlerce çocuk, doğrudan veya ailesi gezici tarım işçisi olarak çalıştığından, yoksulluk sınırının altında yaşıyor, zorunlu eğitime devam edemiyor ve geleceğe dair umutlarını da kaybediyor.

Yeni öğretim yılına başlamaya günler kala çocukları ve aileleri saran telaşı, maalesef ki, on binlerce çocuk, hala mevsimlik ve gezici tarım işçisi olduğu için paylaşıyor. Ancak yaşadıkları sıkıntılar okula gitmemekle de sınırlı kalmıyor.

Mevsimlik ve gezici tarım işçiliği ve çocuklar konusunda hak temelli çalışmalar yapan bir sivil toplum kuruluşu olan Kalkınma Atölyesi'nin 2011-2012 yıllarında yaptığı araştırma sonuçları, bu durumun ne denli endişe verici olduğunu gözler önüne seriyor.

Karne göremeden tarlaya

Araştırmaya göre, mevsimlik tarım göçündeki çocukların yaptıkları işlerin başında tarlarda ve bahçelerde çalışma geliyor. Çocuklar günde ortalama 10 saat çalışıyor ve bir yılda ortalama 76 gün (yaklaşık 2,5 ay) çalışıyor. Birçok çocuk için tatil anlamına gelen yaz tatili; bu çocuklar için "işbaşı" demek. Maalesef bu çocuklar okulun kapanmasını bekleyemeden ve dolayısıyla karnelerini de göremeden, tarlalara doğru yola çıkmış oluyor. Mevsimlik gezici tarım işçisi olarak çalışan çocuklar, 180 günlük eğitim yılının 60 gününü, tarlalarda çalıştığı için geçiriyor.

Sağlıksız koşullarda bir odada 8 kişi

Mevsimlik gezici tarım işçisi olarak çalışan çocukların yüzde 30.8'i naylon ya da kamış çadırlarda, : yüzde 47.2'si ise bez ya da branda çadırlarda barınıyor. Bir oda içinde ortalama 8 kişi yaşıyor olmaları -ki bu en önemli yoksulluk göstergelerinden biri olarak kabul ediliyor- çocukları ve yetişkinleri son derece olumsuz etkiliyor. Barındıkları yerlerde, çoğunlukla atık su sistemi bulunmuyor. Bu durum, birçok hijyen ve sağlık sorununu da birlikte getiriyor. Çocukların yüzde 52.2'si sık sık nezle olmaktan, yüzde 59.9'u baş ağrısından, yüzde 44.5'i baş dönmesinden, yüzde 48.7'si bel ağrısından, yüzde 19.7'si sırtından, yüzde 18.5'i ise dizanteri gibi sağlık sorunlarından şikayetçi...

Çözümü var

Kalkınma Atölyesi'nin araştırmasında mevsimlik tarım işçisi çocuklar konusunda çözüm önerileri de sunuluyor. İlk olarak, her çocuğun okulöncesi ve 12 yıllık zorunlu eğitime devamının sağlanması için mevsimlik gezici tarım işçisi çocuklarla ilgili Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) genelgesinin kapsamının genişletilmesi öneriliyor. Yine bu genelge kapsamında yapılacak uygulamalar için MEB ve Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı taşra teşkilatları ile ilgili okullara yeterli finansal kaynağın sağlanması ve başta öğretmenler olmak üzere, eğitim ve sosyal hizmet sektörlerinde, insan kaynağının yeterli ve nitelikli olması, çalışanların istekli olmalarının sağlanmasında bu konu ile ilgili çözüm önerileri arasında.

Ayrıca göç alan ve veren illerde eğitim ve sosyal hizmet sektörlerindeki çalışan kişi sayının artırılması, niteliğinin iyileştirilmesi, MEB ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın eşgüdümlü olarak çocuk düzeyinde sistemli izleme çalışmaları yapmaları gerekmektedir. Bunun için mevcut e-okul sisteminden yararlanılabilir.

Okulların eğitime başlamasından bir aydan daha fazla zaman geçmesine karşın hâlâ okula gidemeyen ve tarlalarda ailesiyle birlikte çalışmaya devam eden çocukların bulunduğunu anlatmaya odaklanan bu basın bildirisi, 7-14 Ekim 2013 tarihleri arasında paylaşılmaya devam edilmiş, yerel gazeteler ve köşe yazarı da dahil olmak üzere, 121 e-posta adresine gönderilmiştir.





On binlerce Çocuk Hala Okula Gidemiyor

Gezici tarım işçisi olarak çalıştığından yoksulluk sınırının altında yaşıyor, zorunlu eğitime devam edemiyor ve geleceğe dair umutlarını da kaybediyor.

Yeni eğitim-öğretim yılı başlayalı 11 hafta oldu çocuklar ve onların aileleri hala sürekli yaşadıkları yerlerden uzakta, hala bitkisel üretim sürecinde çalışıyorlar. Bu çocuklar yaşatılarının okul heyecanını hala yaşayamıyorlar. Ancak yaşadıkları sıkıntılar okula gitmemekle de sınırlı kalmıyor. Mevsimlik gezici tarım işçiliği ve çocuklar konusunda hak temelli çalışmalar yapan bir sivil toplum kuruluşu olan Kalkınma Atölyesi'nin 2011-2012 yıllarında yaptığı araştırma sonuçları çocukların zor durumunu ortaya koyuyor ve bu durum endişe veriyor.

Karne göremeden tarlaya

Araştırmaya göre, mevsimlik tarım göçündeki çocukların yaptıkları işlerin başında tarlarda ve bahçelerde çalışma geliyor. Çocuklar günde ortalama 10 saat ve bir yılda ortalama 76 gün çalışıyorlar. 76 gün; yaklaşık 2,5 aya denk...

Birçok çocuk için tatil anlamına gelen yaz tatili bu çocuklar için işbaşı demek. Maalesef bu çocuklar okulun kapanmasını ve karneleri bile göremeden tarlalara doğru yola çıkmış oluyorlar. Mevsimlik gezici tarım işçisi olarak çalışan çocuklar 180 günlük eğitim yılının 60 gününü tarlalarda çalıştıkları için geçiriyorlar.

Sağlıksız koşullarda bir odada 8 kişi

Mevsimlik gezici tarım işçisi olarak çalışan çocukların yüzde 30.8'i naylon ya da kamış çadırlarda, yüzde 47.2'si ise bez ya da branda çadırlarda barınıyor. Bir oda içinde ortalama 8 kişi yaşıyor olmaları -ki bu en önemli yoksulluk göstergelerinden biri olarak kabul ediliyor- çocukları ve yetişkinleri son derece olumsuz etkiliyor. Barındıkları yerlerde çoğunlukla atık su sistemi bulunmuyor. Bu durum, birçok hijyen ve sağlık sorununu da birlikte getiriyor. Çocukların yüzde 52.2'si sık sık nezleden, yüzde 59.9'u baş ağrısından, yüzde 44.5'i baş dönmesinden, yüzde 48.7'si bel ağrısından, yüzde 19.7'si sıtmadan, yüzde 18.5'i ise dizanteri gibi sağlık sorunlarından şikayetçi.

Çözümü var

Kalkınma Atölyesi'nin araştırmasında mevsimlik tarım işçisi çocuklar konusunda çözüm önerileri de sunuluyor. İlk olarak her çocuğun okulöncesi ve 12 yıllık zorunlu eğitime devamının sağlanması için mevsimlik gezici tarım işçisi çocuklarla ilgili Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) genelgesinin kapsamının genişletilmesi öneriliyor. Yine bu genelge kapsamında yapılacak uygulamalar için MEB ve Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı taşra teşkilatları ile ilgili okullara yeterli finansal kaynağın sağlanması ve başta öğretmenler olmak üzere eğitim ve sosyal hizmet sektörlerindeki insan kaynağının yeterli, nitelikli ve istekli olmalarının sağlanması da bu konu ile ilgili çözüm önerileri arasında.

Ayrıca göç alan ve veren illerdeki eğitim ve sosyal hizmet sektörlerindeki insan kaynağının artırılması ve niteliğinin iyileştirilmesi için gerekli çalışmaların yapılması, MEB ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın eşgüdümü olarak mevcut e-Okul sisteminden yararlanarak çocuk düzeyinde sistemli izleme çalışmaları yapmaları gerekiyor.

Bu basın bildirisi Kasım 2013'te 11 yerel gazeteciyle paylaşılmış ve TEOG (Temel Eğitimden Ortaöğretime Geçiş) sınavına tarım işlerinde çalışan çocukların giremeyecekleri ve bu sınava girememenin hayatlarını ne şekilde olumsuz etkileyeceği anlatılmaya çalışılmıştır.

Ayrıca bu basın bildirisi 27-29 Kasım 2013 tarihleri arasında çocuk işçiliğinin yaygın olduğu illerin yerel gazeteleri, gazetelerin haber müdürleri, çocuk hakları konusunda duyarlı olduğu bilinen köşe yazarları olmak üzere toplam 120 e-postaya tekrar gönderilmiştir.

Basın bildirisinin paylaşıldığı Evrensel gazetesi, Şanlıurfa Hilvan Gazetesi ve Abbas Güçlü ile Eğitim Ajansı ve bu ajansla bağlantılı olan bilgicin.com internet sitesi, Kalkınma Atölyesi'nin yeniden güncellediği basın bildirisini yayınlayarak; toplamda 263 defa okunmasına ve dolayısıyla okullarına devam edemeyen öğrencilerin mağduriyetlerinin duyurulmasına yardımcı olmuştur.





On Binlerce Çocuk Hala Okula Gidemiyor

Gezici tarım işçisi olarak çalıştığından yoksulluk sınırının altında yaşıyor, zorunlu eğitime devam edemiyor ve geleceğe dair umutlarını da kaybediyor.

Yeni eğitim-öğretim yılı başlayalı 11 hafta oldu çocuklar ve onların aileleri hala sürekli yaşadıkları yerlerden uzakta, hala bitkisel üretim sürecinde çalışıyorlar. Bu çocuklar yaşatlarının okul heyecanını hala yaşayamıyorlar. Ancak yaşadıkları sıkıntılar okula gitmemekle de sınırlı kalmıyor. Mevsimlik gezici tarım işçiliği ve çocuklar konusunda hak temelli çalışmalar yapan bir sivil toplum kuruluşu olan Kalkınma Atölyesi'nin 2011-2012 yıllarında yaptığı araştırma sonuçları çocukların zor durumunu ortaya koyuyor ve bu durum endişe veriyor.

Temel Eğitimden Ortaöğretime Geçiş sınavına da giremeyecekler

Okula gidemeyen bu çocukları bekleyen bir sorun da okula devam edemediklerinden dolayı Temel Eğitimden Ortaöğretime Geçiş (TEOG) sınavına da giremeyecek olmaları. Öğrenciler bu yıl 8. sınıflarda 6 dersten 6 ayrı sınava girecek, sınav sonuçları baz alınarak yıl sonu başarı puanları hesaplanacak ve ağırlıklandırılmış merkezi sınav puanına eklenmiş yılsonu başarı puanlarının ortalaması ile zorunlu eğitimin bir aşaması olan liselere yerleştirilecekler. TEOG sınavları 28-29 Kasım 2013 tarihinde gerçekleştiriliyor. Ancak hala çalıştıkları için okula gidemeyen mevsimlik gezici tarım işçisi çocuklar, bu sınava giremeyecekler. Sınava giremedikleri için de yılsonu puanları hesaplanamayacak ve liseye devam etmeleri de hayal olacak. Ayrıca eğitime geç katılan bu çocuklar bilmedikleri konulardan sınava girecekler.

Karne göremeden tarlaya

Araştırmaya göre, mevsimlik tarım göçündeki çocukların yaptıkları işlerin başında tarlarda ve bahçelerde çalışma geliyor. Çocuklar günde ortalama 10 saat ve bir yılda ortalama 76 gün çalışıyorlar. 76 gün; yaklaşık 2,5 aya denk. . .

Birçok çocuk için tatil anlamına gelen yaz tatili bu çocuklar için işbaşı demek. Maalesef bu çocuklar okulun kapanmasını ve karneleri bile göremeden tarlalara doğru yola çıkmış oluyorlar. Mevsimlik gezici tarım işçisi olarak çalışan çocuklar 180 günlük eğitim yılının 60 gününü tarlalarda çalıştıkları için geçiriyorlar.

Sağlıksız koşullarda bir odada 8 kişi

Mevsimlik gezici tarım işçisi olarak çalışan çocukların yüzde 30.8'i naylon ya da kamış çadırlarda, yüzde 47.2'si ise bez ya da branda çadırlarda barınıyor. Bir oda içinde ortalama 8 kişi yaşıyor olmaları -ki bu en önemli yoksulluk göstergelerinden biri olarak kabul ediliyor- çocukları ve yetişkinleri son derece olumsuz etkiliyor. Barındıkları yerlerde çoğunlukla atık su sistemi bulunmuyor. Bu durum, birçok hijyen ve sağlık sorununu da birlikte getiriyor. Çocukların yüzde 52.2'si sık sık nezleden, yüzde 59.9'u baş ağrısından, yüzde 44.5'i baş dönmesinden, yüzde 48.7'si bel ağrısından, yüzde 19.7'si sırtından, yüzde 18.5'i ise dizanteri gibi sağlık sorunlarından şikayetçi.

Çözümü var

Kalkınma Atölyesi'nin araştırmasında mevsimlik tarım işçisi çocuklar konusunda çözüm önerileri de sunuluyor. İlk olarak her çocuğun okulöncesi ve 12 yıllık zorunlu eğitime devamının sağlanması için mevsimlik gezici tarım işçisi çocuklarla ilgili Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) genelgesinin kapsamının genişletilmesi öneriliyor. Yine bu genelge kapsamında yapılacak uygulamalar için MEB ve Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı taşra teşkilatları ile ilgili okullara yeterli finansal kaynağın sağlanması ve başta öğretmenler olmak üzere eğitim ve sosyal hizmet sektörlerindeki insan kaynağının yeterli, nitelikli ve istekli olmalarının sağlanması da bu konu ile ilgili çözüm önerileri arasında.

Ayrıca göç alan ve veren illerdeki eğitim ve sosyal hizmet sektörlerindeki insan kaynağının artırılması ve niteliğinin iyileştirilmesi için gerekli çalışmaların yapılması, MEB ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın eşgüdümlü olarak mevcut e-Okul sisteminden yararlanarak çocuk düzeyinde sistemli izleme çalışmalarını yapmaları gerekiyor.

Daha fazla bilgi için: 541-457 31 90 / www.kalkinmaatolyesi.org

Kalkınma Atölyesi 2004 yılından beri mevsimlik gezici tarım işçileri konusunda çalışmalar yapmaktadır. Atölye mevsimlik gezici tarım işçiliğinin çocuklar üzerindeki olumsuz etkilerini araştırmaya ve toplumu bilinçlendirme çalışmalarına devam edecektir.



Yerel alıştaylar 8



& Çalışma Ziyaretleri





Mevsimlik Tarım Göçüne Katılan Çocuklar için Yerel Düzeyde Çocuk İşçiliğiyle Mücadele, Çocuk Haklarını Sağlama Kapsamında Meslek Örgütlerinin Kapasitesinin Geliştirilmesi ve Araştırma Sonuçlarının Yaygın Bir Şekilde Paylaşılması Projesi kapsamında yerel düzeyde mücadele ve izleme çalışmalarını geliştirmeye yönelik belirlenen illerde çalıştaylar düzenlenmiştir.

Bu çalıştaylardan birinci 26-27 Temmuz 2013 tarihinde Malatya’da gerçekleştirilmiştir. Malatya Kayısı Üreticileri Derneği, Kayısı Araştırma İstasyonu Müdürlüğü, Malatya Tabipler Odası, Sağlık-Sen, Sağlık Emekçileri Sendikası, Eğitim-Sen ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı’ndan oluşan 11 katılımcıyla gerçekleştirilen çalıştayda, yarım günlük bir çalışma ziyareti yapılarak, katılımcıların kayısı hasadında çalışan mevsimlik tarım işçileri ve onların çocuklarının çalışma ve yaşam koşulları yerinde incelenmiştir.

9-10 Eylül 2013 tarihlerinde Eskişehir’de yapılan çalıştaya toplam 25 kişi katılım sağlamıştır. Eskişehir Barosu Çocuk Hakları Komisyonu, Ziraatçiler Derneği, Eskişehir Anadolu Üniversitesi Çocuk Üniversitesi, Eskişehir Eğitim Hakları Derneği, Şeker İş Sendikası, Tüketiciyi Destekleme Derneği, Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği, Anadolu Üniversitesi Sosyoloji Bölümü akademisyenleri, Tüketiciler Birliği Eskişehir Şube-

si, Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı, Eskişehir Tabipler Odası ve Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu katılmıştır. Çalıştayda yarım günlük bir saha çalışması yapılarak; katılımcıların mevsimlik gezici tarım işçisi çocukları çalışma ortamlarında gözlemlmeleri için Eskişehir- Alpu’da soğan hasadı tarlası ile çadır kampları ziyaret edilmiştir.

30-31 Ekim 2013 tarihinde Adana’da gerçekleştirilen çalıştaya 26 kişi katılmıştır. Adana Barosu Çocuk Hakları İzleme Komisyonu, Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği, Çukurova Kalkınma Ajansı, ÇUKOBİRLİK, ÇSGB Adana Çocuk İşçiliği İzleme Birimi, Adana Kent Konseyi Çocuk Meclisi, Eğitim Bir Sen Adana Şubesi, Sağlık Emekçileri Sendikası, Çukurova Üniversitesi ve Adana İnsan Hakları Derneği temsilcileri Adana Doğan kent ve Karataş’ta yapılan saha çalışmalarına katılmıştır.

Malatya, Eskişehir ve Adana’da yapılan çalıştaylarda katılımcılar tarafından alınan kararlar ve saha çalışması esnasındaki yorum, öneri ve düşünceler Kalkınma Atölyesi’nin proje danışmanları ve uzmanları tarafından raporlanmış ve katılımcılarla paylaşılmıştır.

Ayrıca 25 Ocak 2014’te Eskişehirde, 21 Nisan 2014’te Adana’da, 11 Haziran 2014’te Malatya’da ikinci çalıştaylar gerçekleştirilmiştir.

Proje kapsamında yer alan faaliyetlerden biri de bilgi ve deneyim paylaşımı amacıyla Hollanda'ya yapılan bir çalışma ziyareti idi. Bu kapsamda 17-22 Kasım 2013 tarihleri arasında UTZ Certified, Global March Against Child Labor, FNV Bondgenoten, HIVOS, Hollanda Dışişleri Bakanlığı, Bernard van Leer, SOMO Center for Research on Multinational Corporations ve FNLI: Federal Gıda Endüstrisi Kurumu gibi kurumlar ile, yaptığı belgesel ile çocuk işçiliğini gündeme getiren yönetmen Mehmet ÜLGER ziyaret edilmiştir.



Çalışma Ziyareti Amaçları

- a. Kalkınma Atölyesi tarafından 2011-2012 yıllarında gerçekleştirilen mevsimlik tarım göçüne katılan çocuklara yönelik araştırma sonuçlarını ve politika önerilerini Hollanda'da bulunan ve çocuk işçiliğiyle mücadele eden kurum ve kişilerle paylaşmak,
- b. Hollanda Büyükelçiliği projesi kapsamında geliştirilen mevsimlik gezici tarım işçiliği mevcut durum harita taslağını paylaşmak ve geri bildirimlerin alınmasını sağlamak,
- c. Hollanda'da çocuk işçiliğiyle mücadele konusunda kurumların, koalisyonların deneyimleri, tüketici örgütlerinin harekete geçirilmesi, özel sektörün sürece dahil edilmesi konularında deneyimlerini öğrenmek,
- d. Belirli konularda kurulan ağlar, platformlar ve koalisyonların nasıl çalıştığını öğrenmek, süreçleri değerlendirmek ve alınan derslerin Atölye ile paylaşılmasını sağlamak,
- e. Çocuk işçiliğiyle ilgili mücadelede ürün bazında gerçekleştirilen sertifikasyon çalışmalarını öğrenmek, bunun Türkiye'deki olası gelişimlerini belirlemek,
- f. Kalkınma Atölyesi'nin orta ve uzun dönemde işbirliği yapabileceği kurumlarla tanışmak ve iş birliği seçenekleri, fırsatlarını araştırmak, ileri adımları ortaya koymak,
- g. Kalkınma Atölyesi'nin mevsimlik tarım göçü başta olmak üzere proje fikirlerine finansal, kurumsal ve insan kaynakları desteği alabileceği kurumların belirlenmesi,

- h. Hollanda Dışişleri Bakanlığı'nın Türkiye'deki çocuk işçiliğiyle ilgili politikasını öğrenmek.

Çalışma Ziyaretinden Beklentiler

- a. İşbirliği yapılacak olan kurumlar ve konuları netleştirmek,
- b. Hollanda başta olmak üzere Avrupa ülkelerinde çocuk işçiliğiyle ilgili olarak sivil toplum, meslek örgütleri, özel sektör ve kamu sektörünün yaklaşımların ortaya koymak,
- c. Kalkınma Atölyesi'nin önümüzdeki yıllarda çocuk işçiliğiyle ilgili Avrupa ülkelerinde iletişim ve işbirliği çerçevesinin belirlenmek,
- d. Kurumların dokümanlarını Atölye arşivine temin etmek.

Değerlendirme

Kalkınma Atölyesi tarafından hazırlanan mevsimlik işçi göçü kapsamındaki araştırma raporları ve mevcut durum haritası kurumlar nezdinde ilgi görmüştür. Hollanda Hükümeti ve sivil toplum kuruluşlarının çocuk işçiliğine yönelik politikaları, çalışmaları öğrenilmiş, yaklaşımları belirlenmiştir. Hollanda'da bulunan sivil toplum ve meslek örgütlerinin koalisyon, platform, ağ kurma konusundaki deneyimleri, başarılı çalışmaları Atölye için ders alınacak niteliktedir.

Kalkınma Atölyesi işbirliği ve iletişimi sürdürdüğü taktirde uluslararası ölçekte proje ve program uygulama olanağına kavuşabilir. Yüzyüze iletişim sanal iletişimden daha etkili olup, bunun devam ettirilmesinde yarar bulunmaktadır.



Sonuç 8



& Değerlendirme

Projenin Çıktıları

Proje kapsamında elde edilen çıktılar;

- Mevsimlik tarım göçü mevcut durum ve izleme haritası,
- Proje kapsamındaki illeri kapsayan üç adet il raporu,
- Projenin iletişim sürecini anlatan iletişim raporu,
- Adana ilinde çocuk izleme birimi tarafından hazırlanan ve savunu amacıyla kullanılacak bir rapor,
- Eskişehir ve Adana illerinde çocuk işçiliğini izlemeye yönelik sivil ve meslek örgütlerinin katılımıyla oluşturulan izleme grubu,
- Mevsimlik gezici tarım göçünü konu alan bir fragman,
- Temel araştırma, politika önerileri ve model eylem planları raporlarının ikinci basımı.

- Mevsimlik tarım göçünden etkilenen çocuklara müdahale konusunda hazırlanan eylem planlarının hayata geçirilmesine yönelik baro, eğitim sendikaları ve tabip odalarının 3 ildeki savunu, izleme ve raporlandırma kapasiteleri güçlendirilmiştir.**

Proje kapsamında yer alan illerden Adana ve Eskişehir’de sivil toplum, meslek ve akademik temsilcilerin katılımıyla mevsimlik tarım göçündeki çocuk istihdamı konusunda ilgi yaratılmış, kapasite geliştirme konusunda mesafe alınmış, eylem planlarının hayata geçirilmesi konusunda informal bir örgütlenme sürecine girilmiştir. Ancak Malatya ilinde bu durum sağlanamamıştır. Malatya ilinde bunun

başarılmasının temel nedenlerinden biri de sürece katılan temsilcilerin çok büyük kısmının kayısı hasadında mevsimlik gezici tarım işçisi çalıştırması olduğu düşünülmektedir. Ayrıca Malatya ilindeki sivil toplum, meslek ve akademik kurumlar mevsimlik tarım işlerinde çocuk istihdamını önemli bir sorun olarak görmemektedir.

- Mevsimlik tarım göçünden etkilenen çocuklara müdahale konusunda hazırlanan eylem planlarının hayata geçirilmesine yönelik ilgili kurum ve kuruluşlar ile 3 ilde planlama yapılmıştır.**

İl raporlarında da detaylı şekilde belirtildiği gibi proje kapsamındaki illerde geleceğe yönelik planlama çalışmaları yapılmıştır. Bu planlama çalışmaları aşağıdaki gibi özetlenebilir;

- İldeki durumun tespit edilmesi, mümkünse mevsimlik gezici tarım işçilerinin konakladıkları yerleşimlerin harita üzerine işlenmesi,
 - Kamu, özel sektör düzeyinde savunu materyallerinin hazırlanması,
 - Toplumsal duyarlılığı artırmaya yönelik çalışmalar yapılması,
 - Yerel düzeyde izleme çalışmaları yapılarak başta kamu kuruluşları olmak üzere tüm tarafların sürece katılımının sağlanması.
- Çocuk emeği içeren ürünler ile ilgili yapılacak olan savunu çalışmalarının planlanması ve yürütülmesi konusunda tüketici örgütlerinin bilgi ve kapasiteleri güçlendirilmiştir.**

Türkiye’deki tüketici örgütlerinin hem sayısal hem de etkinliği bakımından kapasiteleri eksik olup, şimdiye kadar çocuk işçiliğiyle mücadele

konusunda herhangi bir faaliyet gerçekleştir-medikleri, dolayısıyla da, konu hakkında bilgi ve deneyimlerinin bulunmadığı anlaşılmaktadır. Bu nedenle tüketici örgütleriyle yapılan bir toplantı sonunda bu boşluk tespit edilmiş, çocuk emeği olan ürünler konusunda duyarlı olacaklarını ifade etmişlerdir.

- **Tüketici örgütleri ile çocuk emeği içeren ürünler konusunda savunu çalışmaları yapmak üzere planlama yapılmıştır.**

Tüketici örgütleriyle geleceğe yönelik bir planlama çalışması yapılamamıştır. Tüketiciler haftasında yapılması planlanan faaliyetler gerçekleştirilememiş, ileri adımlar atılamamıştır. Ayrıca 28 Haziran 2014 tarihinde yapılan olağan genel kurul sürecinde proje kapsamındaki toplantıya katılan TÜDEF yönetiminde değişiklik olmuştur.

- **Mevsimlik tarım göçü ve çocuk işçiliği konusunda hazırlanan iletişim materyalleri, yazılı-görsel ve sosyal medya aracılığıyla paylaşarak, toplumsal farkındalık artırılmıştır.**

İkinci baskısı yapılan raporların yaygın dağıtımı, basın toplantıları ve bildirileri, basın ziyaretleri, TV programı, toplantılara katılım, sosyal medya çalışmaları, haritalar, çalışma ziyareti toplumsal farkındalığı artırmaya yönelik yoğun çalışmalardır. Sosyal medyada takip edilme ve okunma sayıları, yüz yüze görüşmeler, medyada yer alma sıklığı farkındalığa katkı sağladığını göstermektedir.

- **Mevsimlik tarım göçü ve çocuk işçiliği konusunda sosyal medya aracılığı ile ilgili birey, kurum ve kuruluşların katılımı ile bir savunu ağı oluşturulmuştur.**

Yeni bir savunu ağı oluşturma çalışmaları yerine mevcut ağlara aktif katılım sağlanarak çocukların haklarını sağlamaya yönelik çalışmalar gerçekleştirilmiş, sosyal medya aktif kullanılarak çocukların yaşadıkları olumsuzluklar yaygın bir şekilde paylaşılmıştır.

İleri Adımlar

1. Proje kapsamında geliştirilen raporların hem basılı hem de elektronik halleri yaygın olarak dağıtılmıştır ve dağıtılmaya devam edilecektir,
2. Eskişehir ve Adana’da kurulan birim ve platformun teknik olarak desteklenmesine devam edilecektir,
3. Mevsimlik gezici tarım işçisi çocuklara yönelik mücadelede ürün ve coğrafya bazlı mücadele konusunda savunu çalışmaları milletvekilleri, bakanlıklar, özel sektör kuruluşları, sivil ve meslek örgütleri düzeyinde devam edilecektir,
4. Fırsatlar ve olanaklar iller düzeyinde sivil toplum kuruluşlarının kapasitesinin geliştirilmesi için kullanılacak, yeni proje fikirleri geliştirilecektir,
5. Projenin çıktıları baro, tabipler odası, eğitim sendikaları ve diğer sivil toplum kuruluşlarının merkezi örgütleriyle paylaşılacak, merkez örgütlerin sürece aktif katılımı talep edilecektir.







